

BAR

Under Forskning
Social & Offentlig Sektor & Administration
Finans/Offentlig Sektor & Administration
BrancheArbejdsmiljø

Social kapital i praksis - 3BARs kortlægning

14.00-15.15

Arbejdsmiljøkonferencen 2013

Viden, inspiration og netværk

3BAR, Kubix og RUC

v/ Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

BAR

Under Forskning
Social & Offentlig Sektor & Administration
Finans/Offentlig Sektor & Administration
BrancheArbejdsmiljø

Check in

- Ud på gulvet
- Find en workshopdeltager, du ikke kender
- **Præsenter dig**
 - Navn
 - Arbejdsplads
 - Hvad er du optaget af i forhold til social kapital?

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Under Forskning
Social & Arbejdsløst
Finans/Offentlig Sektor & Administration
BrancheArbejdsløst

”

Det er ikke muligt at planlægge sig til social kapital.

Social kapital er en konsekvens af noget andet.

Social kapital opstår, når mennesker samarbejder om at opbygge noget der er betydningsfuldt for dem: Når de overvinder uoverensstemmelser; når de overkommer problemer de støder ind i; og når de oplever fælles sejre. Så udvides den sociale kapital.

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Program

- Check in
- Kort om kortlægningen
 - Baggrund, metode og forståelsesramme
 - Forskellige veje til social kapital
 - Social kapital i praksis
 - Tendenser og konklusioner
- Posters og erfaringer fra jeres praksis
- Vi hæver os over vandene

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

BARUndervisning & Forskning
Social & Sundhed
Finans/Offentlig Sektor & Administration
BrancheArbejdsmiljøRådene

Baggrund og metode

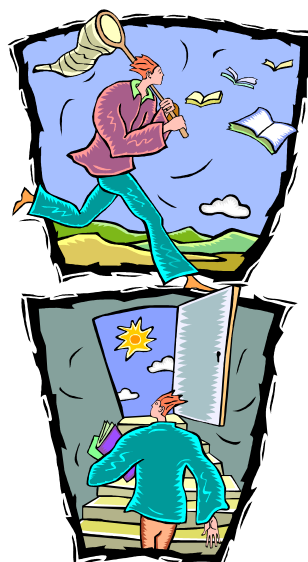
Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Kort om kortlægningen

BARUndervisning & Forskning
Social & Sundhed
Finans/Offentlig Sektor & Administration
BrancheArbejdsmiljøRådene

- Videnafdækning samt udarbejdelse af notat
- Workshop – drøftelse af afdækning, kriterier samt valg af arbejdspladser til case
- Besøg på arbejdspladser (casestudier)
- Afrapportering

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Kort om kortlægningen – analyseramme

Hvad GØR
arbejdspladserne?

Kerneopgaveperspektiv
Hvordan går man til
kerneopgaven?

Oplevede gevinster og
udfordringer

Forankringsperspektiv

-AMO/SU
-Deltagelse og
engagement

Hvad kan bringe
arbejdspladserne
videre?

Hvordan kobles social kapital med
andre projekter/hensyn/dagsordener?

Social kapital og psykisk arbejdsmiljø
Sammenhænge og udfordringer

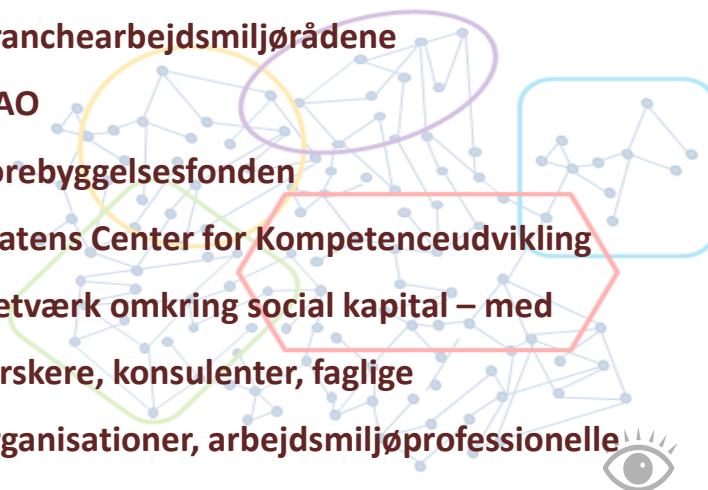
Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Kort om kortlægningen – sneboldmetode og risici

- Branchearbejdsmiljørådene
- OAO
- Forebyggelsesfonden
- Statens Center for Kompetenceudvikling
- Netværk omkring social kapital – med forskere, konsulenter, faglige organisationer, arbejdsmiljøprofessionelle inden for området

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Arbejdspladser

- BAR SOSU
 - Fjordbo (botilbud)
 - Glostrup Hospital
- BAR FOKA
 - Kriminalforsorgen – Viborg arrest
 - Danske Bank, Bagsværd Afdeling
- BAR U&F
 - Hotel- og Restaurationsskolen
 - Sødalsskolen – Aarhus kommune

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

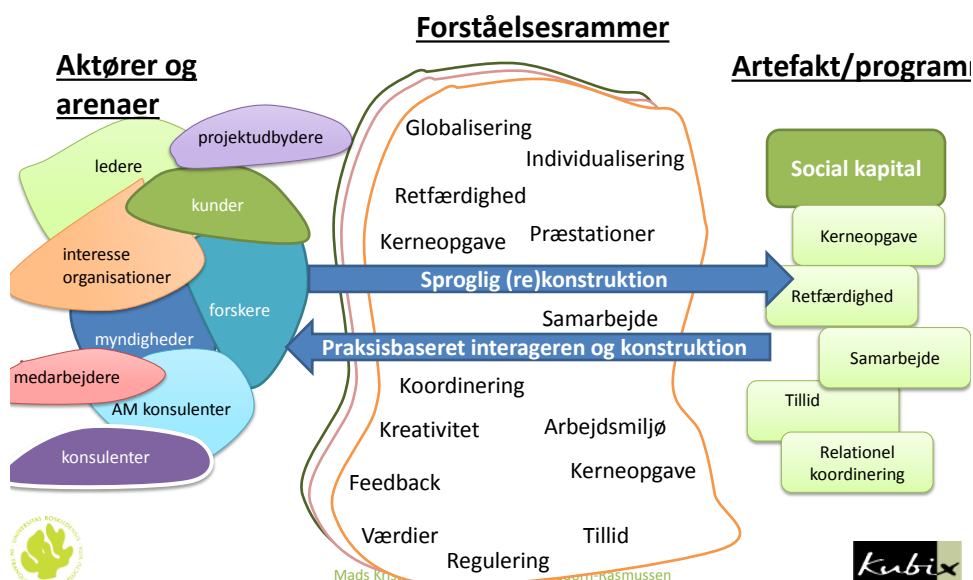
Forståelsesrammen

Social kapital

Om formning og oversættelse af (endnu) et værktøj

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Et perspektiv på social kapital og renæssancen i Danmark

Social kapital – mellem aktører og praksisser

Eksempler		
Interne arenaer og aktører	Centrale begreber	Redskaber, værktøjer mv
Arbejds miljø-professionelle	Psykisk arbejds miljø Trivsel	Guldkorn Diamanter Dialogmetoder
HR	Udvikling Personale Trivsel	Anerkendende metoder Dialogmetoder
Topledelse	Strategi Økonomi	Værdibaseret ledelse Situationsbestemt ledelse Autentisk ledelse
AMO	Psykisk arbejds miljø	APV, arbejds miljøreddegørelser, trivselsmålinger, arbejds miljøuddannelse
Arbejds miljøforskere	Guldkorn Diamanter Måling af social kapital	Spørgeskemaer, historieværksteder, måling af social kapital
Uddannelse/ kompetence-udvikling	Læring	Læringsrum
Drift	Kvalitet Effektivitet	Arbejds gangsanalyse

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Social kapital – mellem aktører og praksisser

Eksempler		
Eksterne arenaer og aktører	Centrale begreber	Redskaber, værktøjer mm
Forebyggelsesfonden	Fastholdelse Forebyggelse	Bred medarbejderinddragelse Ledelsesforankring Måling af effekter
Fagbevægelsen	Kerneopgave Samarbejde, tillid og retfærdighed	Uddannelse af medarbejderrepræsentanter Temadage Understøtte projekter
Statens center for kompetenceudvikling	Kompetenceudvikling Organisationsændringer, modstand mod forandring,	Dialogmetoder Anerkendende metode
Offentlige virksomheder	Kvalitet og produktivitet, selvledelse, faglighed,	Analyse af kerneopgaven, kommunikation, tværfaglighed og videndeling
Private virksomheder	Innovation	Performance målinger
BrancheArbejdsmiljøråd	Arbejdsmiljømål, strategier, programmer	Information og vejledning, aktiviteter

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Social kapital – En renæssance

Effektivitet

Trivsel

Kvalitet

Arbejdsmiljø

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

**Social kapital –
En renæssance**

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

En idé bliver til redskab

Jagten på diamanterne er gået ind!

Hvad er der i den 'sorte boks'

"Praksisbaseret interageren og konstruktion"

Mads Kristoffer Lund

social
r!
står
e?
orte
boks?

Tre forskellige 'veje' til social kapital

- Jagten på diamanter og guldgrube
- Søgningen efter kerneopgaven
- Relationerne, der binder det hele sammen
 - Relationel koordinering
 - Samlende, brobyggende og forbindende relationer

Hvad er målet og hvad er vejen?

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Tillid

Samarbejde

Retfærdighed

Social kapital i praksis
- eksempler

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

— Arbejdspladser

- BAR SOSU
 - Fjordbo (botilbud): Social kapital i voldsforebyggelsen
 - Glostrup Hospital: IPLS, relationel koordinering med patienten i centrum
- BAR FOKA
 - Kriminalforsorgen – Viborg arrest: Større korpsånd gennem faglig feedback og udnyttelse af uformelle kompetencer
 - Danske Bank, Bagsværd Afdeling: Kerneopgave som prioritering
- BAR U&F
 - Hotel- og Restaurationsskolen: Fra projekt til kultur
 - Sødalskolen – Aarhus kommune: Social kapital som 'sideeffekt'

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

— Sødalskolen, Aarhus 'Med de børn, vi har...'

- Magnetskole (tidl. Gellerup skole)
- Lukningstruet
- Egen indsats:
 - Kvalitetsudvikling ud fra kvalitetsudviklingsmodel
 - Godsnakning
 - Dagen i dag
 - Elevernes trivsel

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

— Sødalskolen, Aarhus

'Med de børn, vi har...'

- Resultat (bl.a.)
 - I årene 2002-2008 blev kun 60-66 procent af eleverne i 3. klasse på Sødalskolen målt som dygtige til talfærdighed.
 - I 2010 steg andelen til 92 procent og i 2012 til 95 procent.
 - Forbedringen skyldes ikke kun, at de dygtige er blevet dygtigere. De svagere er også blevet dygtigere.

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

— Hotel & Restaurantskolen

Et projekt med ambition om at blive til kultur

- Trivselsindsats uden gevinst
- Fondsstøttet projekt med dobbelt fokus på kerneopgave og trivsel
- Udfordringer:
 - Geografisk spredt
 - Undervisning som kerneopgave – manglende anerkendelse af andre faggrupper

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

— Hotel & Restaurantskolen

Et projekt med ambition om at blive til kultur

- Indsatser og gevinster:
 - Bedre administrative arbejdsgange
 - Professionel uenighed blandt underviserne
 - Bedre mødekultur
 - Anerkendelse og inklusion
 - Projektorganisering som fast samarbejdsform
- Stærk organisering mellem ledelse og TR'er
- Struktureret omkring fælles temadage

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

— 10 gode råd til processen

1. Vær grundig i forarbejdet og inddrag begge sider
2. Se social kapital som en investering; forvent afkast på sigt
3. Nedprioriter ikke fokus på kerneopgaven
4. Tag udgangspunkt i de hverdagsopgaver, I allerede løser
5. Hold gryden i kog
6. Vær klar til at slippe kontrollen, når ejerskabet breder sig
7. Social kapital smitter, så giv tid
8. Tænk social kapital ift. rekruttering
9. Social kapital er kun et redskab til en kulturændring
10. Betragt social kapital som et fremmedsprog, der skal læres

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Undervisning & Forskning
Social & Sundhed
Finans/Offentlig Sektor & Administration
BrancheArbejdsmiljøRådene

Konklusioner og tendenser

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Gevinster i arbejdet med social kapital

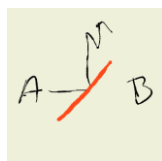
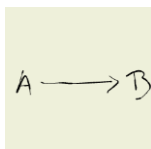
- Gode målinger i trivselsmålinger
- Styrket samarbejde
- Kerneopgave og arbejds gange
- Gode historier, der styrker egen faglighed og profession, der kan bruges i branding-øjemed

— Hæmmere og fremmere

- Organisatoriske forandringer
- Ledelsens rolle er afgørende
- Forankring
- Læringsrum
- Tid

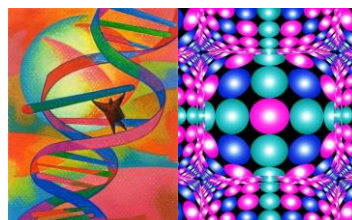
Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

— Hvad kan styrke det fremtidige arbejde?

- Arbejdet med social kapital er en proces, der ikke stopper
- Målinger og social kapital

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

— Forankring og involvering

- **Ligger lokalt hos:**
 - Arbejdsmiljøorganisationen
 - Daglig leder
 - Ildsjæle
 - Både leder- og medarbejderopgave, fx via udstrakt grad af selvledelse for den enkelte (Danske Bank) eller i teams (Sødalskolen)
- **Ligger centralt hos HR-afdelinger**
 - Fx hvor arbejdsmiljøarbejdet integreres i MED

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

— Kerneopgavens rolle i arbejdet med social kapital

- *Går igen i alle 6 case*
- *Opfattes ofte som given eller defineret udefra*
- *Dialogerne om kerneopgaven foregår ofte på tilbageværende møder og sammenhænge, medarbejderne deltager i – uden specifik systematik, men med fokus på kerneopgaven*
- **To tilgange til kerneopgaven:**
 1. At blive skarpere på kerneopgaven og løsningen af den (fokus på arbejdgange mhp. øget effektivitet og kvalitet)
 2. At skabe en fælles forståelse af kerneopgavens mange facetter (fokus på at anerkende hinandens bidrag og 'fællesgøre' kerneopgaven')

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

— Styrker arbejdet med social kapital det psykiske arbejdsmiljø? - 1

- På baggrund af kvalitative udsagn:
 - Grundlag for at pege på, at social kapital-arbejdet giver et bedre psykisk arbejdsmiljø
- Indikationer fra målinger peger i samme retning – men kan skyldes mange faktorer

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

— Styrker arbejdet med social kapital det psykiske arbejdsmiljø? - 2

- **Pas på:**
 - Abstrakte begreber
 - Tid fra kerneopgaven
 - Say/do-konflikt

”Oplevelsen af hykleri vil producere utilfredshed og yderligere forandringskynisme hos både medarbejdere og (mellem)ledere”

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Posters

Hvad er målet og hvad er vejen?

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Tillid
Samarbejde
Retfærdighed

Posters

- Find sammen i grupper på 4
- Hvis I har præsentationer med, så hæng dem op
- Hold på skift en **elevatortale** for hinanden
 - Navn/benævnelse på metode/ praksis.
 - Fremgangsmåde – hvordan GØR man konkret?
 - Hvilke styrker er der?
 - Eventuelle opmærksomhedspunkter og snublesten.

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

BAR Undervisning & Forskning
Social & Sundhed
Finans/Offentlig Sektor & Administration
BrancheArbejdsmiljøRådene

Opsamling: Over vandende

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

Over vandende

BAR Undervisning & Forskning
Social & Sundhed
Finans/Offentlig Sektor & Administration
BrancheArbejdsmiljøRådene

- Hvad kan social kapital ift
 - Trivsel og psykisk arbejdsmiljø
 - Kvalitet og effektivitet?
- Hvad er der brug for for at understøtte arbejdet med social kapital?
- Hvilke snublesten er der i arbejdet med at skabe social kapital?

Mads Kristoffer Lund og Peter Hagedorn-Rasmussen

